

השבת של רבי נחמן מברסלב

טוב להגיד ולשיר נ נח נחמך נחמן מאומן לזכות לכל הישועות

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב', סז)

שבת יתרו

¶ היו נכנים לשלשת ימים .. (י"ט, טו)

הצדיקים הגדולים מזככין עצמן כל כך, עד שאין להרע שום אחיזה בהם. ואף על פי כן יש להם גם כן בחירה. אך עיקר הבחירה שלהם הוא רק בבחינת "משה הוסיף יום אחד מדעתו", כמבאר במקום אחר. וזה בחינת הבחירה שהיה לאדם הראשון קדם החטא שהיה זך אז בתכלית. אך כל בחירתו היה רק בבחינה זאת, בבחינת "משה הוסיף יום אחד מדעתו" הנ"ל. רק שיש בזה משקל ונסיון גדול. כי בודאי אסור להוסיף על דברי השם יתברך, כמו שכתוב: לא תוסיף, וכל הפגם של אדם הראשון היה על ידי שהוסיפה על הצווי, כמאמר רבותינו ז"ל. ואף על פי כן הלא מצינו כמה גורות וסיגים שהוסיפו רבותינו ז"ל על דברי תורה, וכן משה הוסיף יום אחד מדעתו והסכימה דעתו לדעת המקום. על כן באמת בעניינים כאלו הוא עיקר הבחירה של הצדיקים הגדולים. ובאמת מי שאינו זוכה חס ושלום לכוון בזה לדעת המקום, יכול להכשל על ידי זה עד שיבא על ידי זה לחטא גמור, כמו שמצינו באדם הראשון שנכשל על ידי זה כפשוטו ממש ועבר על הצווי.

וזה היה גם כן ענין הנסיון של הארבעה שנכנסו לפרדס, ורק רבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום. נכנס ויצא דייקא, כי גם הצדיקים הגדולים אשר כל עבודתם הוא רק מה שצריכין לעלות בכל פעם מדרגא לדרגא ולהשיג בכל פעם ביותר, אף על פי כן צריכין הם גם כן להיות בקי בעייל בקי בנפיק [בקי בכניסה בקי ביציאה], ומי שאינו זוכה לבקיאות הזה בשלמות יכול להיות בבחינת "הציץ ונפגע, הציץ ומת" רחמנא לצלן, ואחר קיצץ לגמרי בנטיעות. ומי שזוכה לבקיאות הזה היטב, אזי הוא נכנס בשלום ויוצא בשלום, ואז זוכה תמיד לכוון תמיד לדעת המקום, מה להוסיף ומה שלא להוסיף כנ"ל. ואלו הצדיקים שזוכין לבקיאות הנ"ל בבחינות מדרגתם הגבוהה והנפלאה מאד, הם זוכים להכניס זה הבקיאות אפילו במדרגות הנמוכות מאד, שהם בחינת "ונפיק" ממש, שיזכו גם הם לעת עתה לקיים "ואציעה שאול הנד". וגם משם ממקומם השפל מאד, ימשיכו עצמן אל השם יתברך, ויצעקו ויתפללו להשם יתברך תמיד בכלות הנפש, בבחינת "מבטן שאול שוועתי וכו'", בחינת "קראתי שמך ה' מבור תחתיות", עד ישקיף וירא ה' משמים שיזכו לתשובה שלמה באמת. (לקוטי הלכות - הלכות שבת ז' - אות נ' ני"ב לפי אוצר היראה - צדיק - ע"ט)

¶ אנכי ה' אלקיך ... (שמות כ, ב)

עיקר קבלת התורה והמצוות הוא האמונה שהוא יסוד כל התורה והמצוות, כמו שכתוב (תהלים קיט): כל מצוותיך אמונה, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (מכות כד.): בא חבקוק והעמידן על אחת יוצדיק באמונתו יחיה, ועל כן תחילת דבר ה' שדבר עם ישראל הוא **אנכי ה' אלקיך** וכו' (שמות כ), שהוא עיקר האמונה להאמין בה' יתברך ולבטל אמונות כוזביות בחינת **לא יהיה לך אלקים אחרים, לא תעשה לך פסלי** וכו', כי זהו עיקר ההתחלה והתכלית והיסוד והעיקר של כל התורה לָהּ, כי העיקר הוא האמונה. (לקוטי הלכות - הלכות ערובי תחומים ה' - א')

¶ לא תנאף, לא תגנב ... (כי, ג)

עיקר תאוות ניאוף נמשך על ידי הגנבה של הבעל דבר, שגונב וחותר במחשבות האדם בכמה תחבולות וערמומיות וגנבות, עד

שמביאו לידי הרהור, חס ושלום. ועל כן נסמך **לא תנאף** אצל **לא תגנב**, כי עיקר ניאוף בא על ידי בחינת גנבה של הבעל דבר כנ"ל. וזה בחינת: אם ראית גנב ותרץ עמו ועם מנאפים חלקך, היינו שהפסוק מוכיח 'אם ראית גנב' — שהוא היצר הרע יותרץ עמו, ועל ידי זה יועם מנאפים חלקך. כי באמת היה ראוי לך לזוהר מאד מהגנב הזה, כי צריכין לשמר מחשבתו מאד מאד מהגנב הזה, ואתה לא די שלא שמרת עצמך ממנו, אף גם אם ראית גנב ותרץ עמו, שנתרצית אחריו, רחמנא לצלן, ועל ידי זה יועם מנאפים חלקך" וכנ"ל. על כן צריך האדם להזהר ולהשמר מאד שלא יהיה כרוך אחר המחשבות רעות שמכניס בדעתו על ידי גנבותיו, רק ישתדל בכל כחו לגרש ולבער הגנב מקרבו. כי באמת הבחירה ביד האדם לגרשו, כי המחשבה ביד האדם להטותה כרצונו, ושם עיקר הבחירה. אשרי השומר מחשבתו היטב קדוש יאמר לו. (לקוטי הלכות - הלכות גניבה ד' - ט')

סיפור

(ספר ימי מוהר"נייט - סימן ס"ב)

[רבי נתן מספר על הסתלקות רבנו הקדוש]

© ... אחר-כך, עמדתי לפניו

עוד, עד שהאיר היום, ונתווסף בי שמחה וחיית קצת על שזכיתי לשמשו כל כך, כי לאו כל יומא זכיתי לשמשו, כי רצונו היה שהמשרת שלו ישמשו, רק לעתים רחוקים זכיתי לשרתו מעט, ועתה זכיתי לשרתו כמה שעות רצופים בעת כזאת, על כן הייתי שמח קצת, אבל לא ידעתי כי באותו היום לוקח ה' את אדונונו, אדרבא נדמה לי אז שיחיה עוד.

וכשהאיר היום, התחילו לקום ולקץ משנתם המשרת וכיוצא שהיו רגילים לעמוד לפניו ועמדו לפניו, אז הלכתי אל המקוה להכין עצמי לתפלה, וזה היה יום שלישי רביעי דסכות ובחזירתי מהמקוה באתי לחדרו ומצאתיו יושב על מטנו, יושב ולא שוכב, ומעטף בטליתו ומתפלל, ואחר-כך לקח האתרוג והלולב ומיניו ואחזם בידו מעטף בטליתו ויושב על מטנו וסודר של האר"י זכרונו לברכה היה מנח על ברכיו הקדושים וגמר את ההלל עם הארבעה מינים, ואמר הושענות בקול רם קצת, שהיו נשמעים דבוריו לכל העומדים בבית, אשרי העיניים שזכו לראות אותו אז ולשמוע קולו בעת שאחז הארבעה מינים ואמר הלל והושענות ביום האחרון של ימי חייו הקדושים, וגם אנתנו גמרנו התפלה בצבור בחדר השני בסמוך לחדרו, שהיינו מתפללין שם בצבור תמיד, וגם באותו היום התפללו כל הקהל שם כדת.

אחר התפלה, נזדמן שהצרכתי לעבור דרך חדרו בשבילי והסתכל בי, אחר כך דברתי עם אחיו רבי יחיאל זכרונו לברכה, ואמרתי לו עתה נפלתי בדעתי ויכול לעלות על דעתי שיסתלק ואני צריך שאתם תחזקו אותי בזה, וחזיק אותי ונתחזקתי בדעתי לבל אעלה על דעתי שיסתלק, כי היה אצלנו אסור להעלות מחשבה זאת על לבנו.

אחר כך יצאתי משם והלכתי אל האכסניא שלי שאכלתי שם, ולא היה הבעל הבית בביתו והמתנתי הרבה עליו, ובתוך כך שכבתי לישן קצת קודם האכילה, כי הייתי יגע מאד ולא יכלתי לישן וגם עסקתי בכתיבת התורה שהייתי צריך לתקן אז איזה דבר; אחר כך בא הבעל

כל ציבור אצוני
אצוני הקדוש הוא האחקר אצול
אלה פסולם ...

בער, בטבריה יש אחד ששמו ישראל בער, שמה זה מקום שלו עכשיו, הלילה הראשונה שהוא קנה את הלחם ואת האכל אצלנו, אמרתי לו: "זה מן השמים, שלחו אתכם אלי, עובר עלי מלחמות קשות, אני צריך מי שידריך אותי, אני מזהיר אתכם, אני מבקש מכם שלא תעזבו אותי!", איך היה הגאולה? אין ספרים לקנות, אפילו אם יש איזה ספר, מפחדים לנגוע, אולי יחשדו בו שהוא נוטה לברסלב, איך יהיה הגאולה? אבל אני לא נתייאשתי, אני היה לי כיסופים גדולים, כמו שלבי אומר לי: "יבוא הזמן", ועכשיו אנחנו יושבים בבני-ברק בסוכה ומדברים דיבורים כאלה שזה המתקה לכל העולם, לכל בני-ברק, לכל ירושלים, לכל ארץ ישראל, לכל העולם, כל דיבור שמדברים מרבנו הקדוש הוא המתקה גדולה לכל העולם, העולם ידע, האמת, האמת לא מתבטל, האמת נעשה בכל יום יותר חזק.

עצות ותפילות

(לקוטי עצות – עצה, אות ג)

על-ידי פגם אמונת חכמים אין לו עצה שלמה לעולם, ותמיד הוא מספק ועצתו חלוקה, ואינו יודע לתת עצות בנפשו בשום דבר (עיין צדיק). (לקוטי מוהר"ן, סימן סא)

... "גדל העצה ורב העלילה אשר עיניך פקחות על כל דרכי בני אדם", ויודע ומבין מחשבותם וסודם, ומיד כל לוחציהם אתה גואלם ופודם. רחם עלי למען שמך, ועזרני לעשות רצונך והושיעני מהרה, ותקנני בעצה טובה מלפניך, וחנני מאתך דעה בינה והשכל, שאזכה לדעת לתת עצה לנפשי על כל דבר שבעולם, ותזכני לעצה שלמה תמיד, ולא אהיה מספק לעולם על שום דבר, ולא תתחלק עצתי לשתיים, חס ושלום, ותשפיע עלי "רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה'".

ותרחם עלי ותושיעני ותזכני לאמונת חכמים באמת כרצונך הטוב, ואזכה להאמין בכל החכמים האמתיים באמונה שלמה באמת ובלב שלם, ולא אסור מדבריהם ימין ושמאל. ועל-

ידי-זה תזכני למשפט דקדושה, שאזכה לשיטוט עצמי באמת, ותוציא משפטי לאור. ואזכה ללמד תורתך הקדושה לשמה תמיד, ללמד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תורתך באהבה, ותאיר עיני בתורתך, ותתן לי חכמה ובינה ודעת דקדושה להבין ולהשכיל מכל הלמודים שאזכה ללמד בכל ספרי תורתך הקדושה, להבין ולהוציא מכל משפטי הנהגות ישראל באמת, ולא אטה ולא אסור מן האמת ימין ושמאל, רק אזכה לכוון תמיד רצונך באמת, ולידע תמיד איך להתנהג בכל דבר, על-ידי למודי התורה הקדושה: (לקוטי תפילות א' – מתוך תפילה סא)

הבית ואכלתי עמו ורציתי לשכב עצמי לישן שם מחמת שלא ישנתי מחצי הלילה עד הנה, והיה צר לי מאד כי מי יודע מה נעשה שם עם רבנו זכרונו לברכה, אבל אף על פי כן אמרתי בלבי: הלא אי אפשר בלא שינה, ואם לא אישן עתה אהיה מכרח לישן אחר כך, ומי יודע מה יהיה נעשה אז. והיה רצוני לישן שם, אך רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום, וחמל עלי השם יתברך ברחמי הנוראים ונתן בלבי ונתיישבתי האמת שאי אפשר בלי שינה, אבל אלך לבית רבנו לישן שם, כי מי יודע מה נעשה שם וכן הוה.

ובאתי לביתו ונכנסתי לחדרו, והנה שם קול רעש גדול ומצאתיו יושב על כסאו אבל נשמתו וחיותו הולך ופוסק, ואי אפשר לו לישוב עוד על כסאו וכמעט שנוגע, ואנשים עומדים עליו ושופכים עליו מיני בשמים יקרים להחיותו כנהוג, ואז באותו היום סיבב השם יתברך שבא לשם איש אחד מאנשי-שלומנו מטראוויצע, והוא עמד עליו אז ועסק עמו יותר משאר אנשים (וגם בזה יש מעשה, שרבנו זכרונו לברכה הבטיחו כבר בחייו על זה), וכבואי לשם ומצאתי כל זה נבהלתי מראות ואמרתי שיקחו אותו מיד וישכיבוהו על מטתו, והקפה בידו הוא זכרונו לברכה בעצמו ולא הסכים לזה...

שיחות

(ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

... ויצחק אייזיק, עד היום, הוא שמח על שזכה להתקרב לרבנו, הוא זוכר טוב, אני הייתי אצלו בצפון-תל-אביב, בהדירה שלו בכל לילה עד חצות, עד האוטובוס האחרון, בתל-אביב היה לי ארבע אוטובוסים לנסוע, ולא היה לי כסף על הוצאות, אמרתי: "אם אני אגיד לו 'כסף', הוא יחשוב שאני עושה מסחר ממנו", כסף אסור להזכיר, אני נהגתי אתו בחכמה, לא אמרתי לו שאני צריך כסף, אני טיילתי עם יצחק אייזיק בתל אביב, באלנבי ובמסעדות הכי יפות, ואני הסתכלתי עלי כמו משוגע, מה אתה עושה? מה זה אתך? אתה נכנס לגיהנום כזה? עד חצות לילה, לא אכלתי, אני אכל הוא אכל, הוא רצה שאוכל, אני אמרתי לו: "אני לא אוכל במסעדה, זה עולה ביוקר, אני קמצן, אבל הוא רקד איתי בליל שבת, שמואל חתני היה בבית, הוא נתבטל. היה לי 'ליקוטי תפילות', נתתי לו, ואני נשארתי בלי ה'ליקוטי תפילות'".

אני לא הרגשתי טוב ורציתי לקום בחצות לילה, מה יהיה התכלית ממני? אז הלכתי בטבריה, הלכתי לשוק, היה שמה שעון, יש שעון שמעורר טוב, זה טוב בשבילי, אבל אין לי כסף, קודם כל

נכנסתי לראות את השעון נכנסתי ונבהלתי, שעון כזה שהוא מעורר כל חמישה רגעים, בקולות כאלו, אמרתי: "אני צריך לזה השעון", אז אמרתי בחנות: "אני צריך זה השעון, אבל אני אשלם לך, עכשיו אין לי כסף, אני אשלם לך", הוא האמין לי, הוא הבין שאני לא אגזול ממנו את השעון, הכלל אני באתי הבייתה בשמחה גדולה, יש לי שעון כזה שהוא יעורר אותי בחצות לילה, הגיע זמן חצות, והשעון היה מעורר, ואני כל מה שהוא מעורר יותר, רציתי לישון יותר, לא קמתי, אמרתי: "יש לך שעון כזה, ואתה לא קם בחצות? מה זה אתך? מה יהיה ממך?", אז אמרתי: "השעון לא מספיק, אני אקנה שני פחים של נפט, ואני אעמיד את השעון על הפחים, עד שיהיה קול כזה, קניתי שני פחים, נתתי את השעון על הפחים, וכל זמן שהוא עושה יותר, רציתי לישון ולא לשמוע כלום, היה כל כך רצון לשינה.

אם היו אומרים לי לפני שבעים שנה, שברסלב יהיה לה קיום אחרי שבעים שנה, אז הייתי אומר: "הם משוגעים, הם לא יודעים מה הם מדברים, איך אפשר דבר כזה? היה פחד לנגוע בספר ברסלב", היה מחמירים גדולים שהם לא רצו לנגוע, אפילו השולחן שהספר עליו, אני אמרתי: "טוב, זה כל הגאולה, אבל איך יבוא הגאולה? הם לא רוצים לנגוע בספר ברסלב, איך יהיה הגאולה? מה יהיה? מה יהיה?", אז עכשיו אני חי ואני רואה שכולם מתביישים, ברסלב זה כל זמן, יותר חשוב, זה הולך וגדל, מדפיסים וקונים, אני היה קשה לי: "רבנו של עולם, איך יהיה הגאולה? הם לא רוצים לנגוע בספרי ברסלב... ואי אפשר להשיג ולא מדפיסים... איך יהיה הגאולה?".

ורבי ישראל (קרדונר) היה לו מקום מצוין, מירון, יש לו הגן עדן, הוא עזב את מירון ועזב את צפת ועזב את המשפחה, יש לו דבר אחד, ישראל

העלון שלכם על סף סגירה
אתם יכולים להציל אותו
תרמו נא, בעין יפה, בסניפי הדואר
חשבון 7-2255-89
ותזכו לכל הישועות

מכתב

(ספר אבי הנחל א' - מכתב פ"ה)

ב"ה, ערב שבת קדש, ה' תשרי תשכ"ה.

לכבוד מחמד עיני, שאינו רעב לחם ולא צמא למים, רק לשמע קול החכם האמת אב החכמים הפלא היחידי שבכל יחידי הדורות אשר שלחו ה' לדורותינו האחרונים לגאלנו גאולה שלמה שאין אחריה גלות. עושה חדשות יחדש עליך ועל ביתך שנה טובה ומתוקה בגוף ובנפש.

קבלתי את ברכתך הלבבית בצרוף צ'ק על סך מאה ל"י והיו לי לנחת ושמחה רבה, מעמק לבי אביע לך רב תודות וברכות. בעל הרחמים בעל הישועות יאיר עליך אור הצדיק ותזכה מחדש להתחבר ולהתקשר בכל עז עם הצדיק יאיר והנשוי הכשרים האמתיים, כי כחו גדול ונורא מאד להושיע לנצח לכל החושים ב.ו.

אשריך אשר ברצונך ותשוקתך החזקה התגברת בעקשנות גדול על כל המניעות וחומות ברזל, ובאת גם השנה על ראש השנה אל הצדיק שהודיע לנו שאין דבר גדול מזה. מתנה גדולה היא לך מאת ה', תקבלנה באהבה ובשמחה בכל שנה ושנה כל ימי חייד. ה' יתברך יזכנו להכין עצמנו כבר מעתה לבוא אל הצדיק על ראש השנה הבא. הגופות רחוקים אבל הלבבות קרובים מאד, וה' יודע האמת כי אתה נמצא בעמקי לבבי תמיד בכל יום ובכל עת בלי הפסק, בתפלה וגעגועים לישועתך והצלחתך הנצחי בזה ובבא.

אוהבך באמת בכל לב ונפש,
ישראל דב אודסר

126 אפי